

Verslag Standaardisatieraad

Datum: donderdag 19 mei 2016, 10.00 – 12.00 uur (inc. lunch)
Locatie: SURF, Moreelsepark 48, 3511 EP Utrecht, zaal 3.3
Aanwezig: Pieter Hendrikse (voorzitter) Henk Nijstad (Kennisset, Edustandaard), Peter Jan Thierry (CITO), Marianne Mulder (Kennisset), Ernst-Jan Heuseveldt (VDOD), Jan Schouws (Koninklijke Bibliotheek), Hans de Vries (SLO), Jan Bartling (saMBO-ICT), Sir Bakx (SURF), Maurits Huigsloot (PO-Raad), Marnix van Berchum (DANS-KNAW), Peter Boersema (Iddink & Van Dijk), Bert-Jan Geveke (DUO), Jan Bartling (saMBO-ICT), Chris Zintel (Kennisset, verslag)
Afgemeld: Rens van den Boogaard (Schoolinfo), Marianne Bos (OCW, vervangen door Bert-Jan Geveke), René Montenarie (GEU).

1. Opening

- De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
- Het verslag van 11 februari 2016 wordt ongewijzigd vastgesteld.
- Actiepunten 5 en 7 blijven staan. Ernst-Jan Heuseveldt en Henk Nijstad maken een afspraak om actiepunt drie met betrekking tot het transparant maken van procesafspraken gezamenlijk verder uit te werken.

Actie:

- A1. Bureau Edustandaard:** creëren van meer inzicht in de samenhang tussen standaarden en de samenhang met andere activiteiten (zoals thema's binnen Edu-K).
A2. Secretaris: agenderen terugkoppeling implementatie UWLR na de zomer.
A3. Henk Nijstad: transparant maken en publicatie van procesafspraken Edustandaard.

2. Mededelingen

De Standaardisatieraad neemt kennis van de inbeheername van de OSO gegevensset 2016.1 en de Doorstroommonitor 5.0.

- Ernst-Jan Heuseveldt geeft aan behoefte te hebben aan meer context bij de doorstroommonitor omdat bij hem onbekend is wat de voorgeschiedenis is. Henk Nijstad licht toe dat de doorstroommonitor voortkomt uit het SION-programma en dat dit een afspraak is tussen de sectorraden en DUO. De vergadering besluit dat niet elke partij betrokken hoeft te zijn bij elke standaard: dit moet duidelijk zijn in het proces. Dit betekent dat partijen in kunnen stemmen met een standaard die geen werking heeft op hun werkterrein.

3. Terugkoppeling Edustandaard

Jan Bartling merkt naar aanleiding van het memo op dat IAA (identificatie, authenticatie en autorisatie) op meerdere plaatsen relevant is: nummervoorziening, onderwijsaanbod, digitaal ondertekenen; en vraagt hoe dit samenhangt. Henk meldt dat de Architectuurraad heeft geconcludeerd dat dit inderdaad nog niet goed vervlochten is. Zij hebben voor zichzelf als actiepunt gedefinieerd een aantal lopende projecten te relateren aan IAA-visie en -architectuur. Henk kondigt tevens aan dat er een werkgroep IAA wordt ingericht en dat alle partijen wordt gevraagd hier afvaardiging voor te organiseren.

Jan vraagt of een dergelijke IAA-visie bottom up of top down tot stand komt. Zijn voorkeur gaat uit naar een algemene visie waaraan projecten kunnen worden getoetst. Marianne Mulder stelt dat huidige IAA-visie een goede aanzet is, maar dat deze nog niet volledig is en publiek-private uitwerking behoeft. De vergadering is van mening dat de discussie over architectuur plaats moet vinden binnen Edustandaard, maar dat deze gevoed kan worden door projecten die bijvoorbeeld binnen Edu-K worden uitgevoerd. Henk Nijstad licht toe dat de Architectuurraad 'werken onder architectuur' graag verder wil verkennen aan de hand van de

IAA-casus. De vergadering heeft behoefte aan architectuurafspraken, het maken van architectuurkeuzes en een duidelijk scoping van waar deze afspraken betrekking op hebben. De Standaardisatieraad verzoekt Bureau Edustandaard een actiegerichte globale roadmap op te stellen, met als uitgangspunten een beschrijving van de rol van Edustandaard en de Standaardisatieraad en visie als vertrekpunt voor architectuur.

Jan Bartling leest in de memo dat er een werkgroep komt voor 'werken onder architectuur' en vraagt zich af hier een fundamenteel meningsverschil aan ten grondslag ligt. Henk licht toe dat deze is bedoeld om een gemeenschappelijke taal (met rollen, taken en verantwoordelijkheden) te ontwikkelen om over architectuur te praten. Onderdeel hiervan is een architectuurscan om standaarden en projecten te kunnen beoordelen, en een architectuurbacklog. Bij agendapunt 6 wordt verder gesproken over werken onder architectuur.

Actie:

A4. Alle deelnemers: organiseren afvaardiging voor werkgroep IAA.

A5. Bureau Edustandaard: opstellen van een globale roadmap op te stellen voor werken onder architectuur.

4. Vaststellen OCW-taxonomie 10.0

- Bijlage 2. Presentatie OCW-taxonomie

Henk Gingnagel, projectmanager XBLR bij DUO licht de OCW-taxonomie toe. De OCW-taxonomie is ontwikkeld voor het financiële domein in het onderwijs en wordt gebruikt door onderwijsinstellingen, accountants en administratiekantoren. Zij leveren op basis van de afspraak informatie aan bij DUO, die deze vervolgens levert aan OCW, de Onderwijsinspectie, het CBS en aan de sectorraden voor Vensters PO en VO. Op basis van de internationale XBLR-standaard is een eigen gegevenswoordenboek ontwikkeld, waarin wet- regelgeving wordt vertaald naar een eenduidige gegevensset.

De standaard is beproefd in het mbo (90%), ho (80%) en wo (100%) en zal vanaf dit jaar ook in het po en vo worden gebruikt. Jaarlijks wordt de afspraak aangepast door een governanceorganisatie (gefaciliteerd door DUO) en krijgt het een nieuw versienummer. Deze governanceorganisatie wordt niet ondergebracht bij Edustandaard maar zal wel de richtlijnen van Edustandaard volgen m.b.t. openbaarheid, aankondiging van bijeenkomst en verantwoording. De minister stelt de standaard vast (in het kader van verantwoordings-wetgeving) en OCW heeft DUO gevraagd de afspraak in beheer te brengen bij Edustandaard.

Henk Nijstad voegt vanuit de Architectuurraad toe dat andere partijen ook gebruik kunnen maken van deze afspraak voor financiële verantwoording en geeft aan dat de projectgroep is gevraagd te onderzoeken of Edukoppeling gebruikt zou kunnen worden. Tot slot roept de Architectuurraad de projectgroep op om aan te sluiten bij het OA-model.

De vergadering discussieert over de verwarrende naam van de afspraak en geeft de werkgroep de suggestie mee om na te denken over een meer betekenisvolle naam zoals 'verantwoording onderwijsdomein'.

De Standaardisatieraad stemt in met inbeheername van de OCW-taxonomie 10.0 en met de adviezen die de Architectuurraad hierbij heeft gegeven.

5. Distributie en Toegang 2.0

In de vorige vergadering heeft H-P Köhler een inhoudelijke toelichting gegeven bij de standaard Distributie en Toegang 2.0. In de memo is de Standaardisatieraad geïnformeerd met een procedureel advies van Bureau Edustandaard.

- Het advies is om het Kern Architectuur Team (KAT) dat de standaard heeft ontwikkeld te laten functioneren onder Edu-K, volgens de regels van een Edustandaard-werkgroep. Deze werkwijze zal na een jaar worden geëvalueerd.
- De geregistreerde afspraak NL-LOM blijkt niet werkbaar voor de processen van distributie en toegang. Het advies is om door Bureau Edustandaard de gewenste scope van NL-LOM te laten onderzoeken en om te onderzoeken of de gebruikte begrippen (semantiek) in de metadata van D&T 2.0 verder kan worden gestandaardiseerd.
- de toepasbaarheid van NL-LOM te laten onderzoeken.
- De Architectuurraad adviseert het KAT om te onderzoeken of onderdelen van de standaard toegepast kunnen worden in het primair onderwijs
- Binnen de afspraak wordt gebruik gemaakt van EAN-identifiers. Deze sluiten niet aan bij de huidige Edustandaard-afspraken. De Architectuurraad zal het verkennen van de relevantie van EAN-identifiers voor Edustandaard opnemen op haar takenlijst.
- De vergadering spreekt af dat Bureau Edustandaard voor de vergadering van 7 juli een memo opstelt waarin opvolging van bovengenoemde punten wordt teruggekoppeld.

Jan Bartling heeft vernomen dat vanuit het hoger onderwijs interesse is in deze standaard, maar dat de huidige versie niet in de behoefte van het ho voorziet. Sir Backx geeft aan dit te zullen bespreken met zijn achterban en dit op 7 juli terug te koppelen in de Standaardisatieraad.

De Standaardisatieraad stemt in met de inbeheername van Distributie & Toegang 2.0 en met de adviezen die de Architectuurraad hierbij heeft gegeven. Op 7 juli zal een terugkoppeling volgen van de opvolging van de adviezen.

Actie:

A6. Bureau Edustandaard: terugkoppeling op 7 juli van opvolging adviezen Distributie en Toegang.

A7. Sir Backx: terugkoppeling op 7 juli van behoefte ho m.b.t. standaard Distributie en toegang.

6. Werken onder ketenreferentiearchitectuur

- Bijlage 2. Presentatie werken onder ketenarchitectuur

Rob van der Staaij (ThiemeMeulenhoff) licht toe wat werken onder referentiearchitectuur kan betekenen voor verschillende ketenpartijen en welke ervaringen hier op dit moment al mee bestaan in het onderwijsveld.

Rob licht toe dat een referentiearchitectuur helpt om keten- en businessprocessen te vertalen naar technologie. Bert-Jan Geveke voegt toe dat dit ook een impact heeft op organisaties en sturing. Jan Bartling merkt op dat architectuur ook een communicatiemiddel is en zijn pleidooi voor begrijpelijke eenvoudige taal bij de beschrijving van architectuur wordt ondersteund. Het moet voor partijen meerwaarde hebben om zich te conformeren aan ketenreferentiearchitectuur, moet productonafhankelijk zijn en voor langere tijd bruikbaar zijn. De vergadering is het hiermee eens.

Rob benoemt privacy en security als apart aandachtspunt. Er is discussie of er ook ander thema's uitgelicht zouden kunnen worden zoals kaders voor informatiebeveiliging. Veel hangt af van de methode die men kiest om architectuur te beschrijven.

Namens Jacob Hop – die verhinderd is – licht Henk Nijstad toe dat processen in het mbo vaak zeer complex zijn (bijvoorbeeld bij de aanmelding van nieuwe studenten) en een referentiearchitectuur helpt bij het goed inrichten van deze processen, in het bijzonder bij

instellingsoverstijgende ketenvraagstukken. Met ROSA (ketenreferentiearchitectuur) en TripleA (instellingsreferentiearchitectuur) zijn er twee belangrijke onderdelen beschikbaar.

- Bert-Jan Geveke doet een oproep om bestaande ketens in kaart te brengen en in te zoomen op koppelvlakken. Ketenoverstijgende thema's zoals privacy en security zijn daarbij erg belangrijk.
- Jan Bartling stelt de vraag hoe we het proces zo inrichten dat architectuur gaat leven op alle lagen die van belang zijn? Bestuur, functioneel, ict-verantwoordelijke. Hoe zorgen we voor draagvlak en bewustwording?
- Peter Boersema merkt op dat we ook de samenhang tussen standaarden goed moeten kennen. Zo noemt de OCW-taxonomie componenten die we ook in andere sectoren gebruiken. De vergadering stelt dat we met architectuur niet moeten proberen de wereld te modelleren. Daarnaast is het bepalen van de scope erg belangrijk.
- Peter Jan Thierry benadrukt goed duidelijk te maken wat werken onder architectuur oplevert voor andere bestuurders dan degenen die zitting hebben in de Standaardisatieraad.

De Standaardisatieraad is het eens over het nut en belang van werken onder architectuur. De roadmap zoals benoemd onder actiepunten 4 wordt geagendeerd voor de volgende bijeenkomst van de Standaardisatieraad.

7. Informatiebeveiliging

- Bijlage 3. Presentatie Informatiebeveiliging in de keten

Presentatie van Dirk Linden (Kennisset, voorzitter werkgroep IBP Edustandaard) over de rol van Edustandaard bij informatiebeveiliging in de educatieve keten.

Informatiebeveiliging levert de maatregelen om privacy te borgen. Met private partijen worden afspraken gemaakt die zijn gerelateerd aan afspraken in de ROSA. Privacy is gebaseerd op wettelijke regels en voorschriften, dus er is geen eigen standaard. Hierover worden implementatieafspraken gemaakt: per sector en sectoroverstijgend.

In het mbo wordt gebruik gemaakt van bestaande afspraken uit het ho, maar put men eveneens uit de ervaringen in po en vo. In het po en vo is een privacyconvenant gesloten tussen onderwijs en leveranciers. In de bijsluiter bij de modelbepalersovereenkomst is opgenomen dat leveranciers aan beveiligingsmaatregelen moeten voldoen. In de memo staat vrij stellig dat dit op basis van het certificeringsschema zou moeten zijn, maar er zijn ook andere manieren om aan te tonen welke beveiligingsmaatregelen zijn getroffen. Het certificeringsschema biedt hiervoor een eenduidige methodiek voor het onderwijsveld. De afspraken in de verschillende ketens zijn allen gebaseerd op het ISO 27000 normenkader. Voor het ho geldt een bestaand normenkader dat hierop is gebaseerd, en in het mbo is hier een vertaling van gemaakt. Het ISO normenkader wordt, in nauwe relatie met de stand van zaken in het mbo, voor po en vo uitgewerkt in het certificeringsschema. Bert-Jan Geveke stelt voor het overzicht compleet te maken door de normenkaders van de overheid toe te voegen. Dirk neemt hiervoor contact op met Bram Gaakeer. Door het maken van afspraken over het certificeringsschema te beleggen in Edustandaard wordt geborgd dat deze voor verschillende sectoren en processen toepasbaar is en aansluit bij bestaande (architectuur)afspraken.

Het voorstel om binnen Edustandaard de term IBP (informatiebeveiliging en privacy) te hanteren om aan te geven dat deze zeer nauw met elkaar verbonden zijn wordt door de vergadering ondersteund. Op deze manier kan de werkgroep in de toekomst ook de opdracht krijgen om bijvoorbeeld het architectuurprincipe 'privacy by design' verder uit te werken. De vergadering stelt vast dat op 7 juli het certificeringsschema ter vaststelling wordt geagendeerd. Het certificeringsschema biedt alle partijen in de keten een gedeelde set aan

regels om informatiebeveiliging inzichtelijk te maken, zonder dat de inhoud hiervan een dwingend karakter heeft.

De vergadering stelt eveneens vast het wenselijk te vinden dat voordat het certificeringsschema wordt vastgesteld, er vanuit Edu-K inzicht is in impact en implementatiemogelijkheden en dit te benoemen in het voorstel aan de Standaardisatieraad.

Actie:

A8. Secretaris: agenderen van certificeringsschema in de volgende vergadering.

8. Rondvraag

9. Vervolgafspraken

▪ donderdag 7 juli	10.00 - 12.00 uur	saMBO-ICT, Woerden
▪ donderdag 10 november	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht

10. Afsluiting